

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 18. decembrī*

Lieta C-337/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Verwaltungsgericht Stuttgart* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 29. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 20. jūlijā, tiesvedībā

Ibrahim Altun

pret

Stadt Böblingen.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), U. Lehmušs [*U. Lohmus*] un P. Linda [*P. Lindh*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— I. Altuna [*I. Altun*] vārdā — P. Horigs [*P. Horrig*], *Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji,

— Grieķijas valdības vārdā — G. Karipsiadis [*G. Karipsiadis*] un T. Papadopulu [*T. Papadopoulou*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — F. Kreišics [*V. Kreuzsitz*] un Ž. Rozē [*G. Rozet*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2008. gada 11. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Asociācijas padomes 1980. gada 19. septembra Lēmuma Nr. 1/80 par asociācijas izveidi (turpmāk tekstā — “Lēmums Nr. 1/80”) 7. panta pirmo daļu. Asociācijas padome tika nodibināta ar nolīgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju un kuru 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, un EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses, un kas Kopienas vārdā noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK (OV 1964, 217, 3685. lpp.).

- 2 Šis prejudiciālais lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp Turcijas pilsoni Ibrahimu Altunu [*Ibrahim Altun*] un *Stadt Böblingen* [Bēblingenas pilsēta] par ieinteresētās personas izraidišanas no Vācijas teritorijas procedūru.

Atbilstošās tiesību normas

Lēmums Nr. 1/80

- 3 Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. un 2. punkts ir formulēti šādi:

“1. Ievērojot 7. panta noteikumus par ģimenes locekļu brīvu pieeju darba tirgum, darba ņēmējam, kas ir Turcijas pilsonis un kurš ir likumīgi nodarbināts dalībvalsts darba tirgū:

- pēc viena likumīgi nostrādāta darba gada ir tiesības šajā dalībvalstī pagarināt darba atļauju pie tā paša darba devēja, ja viņam ir brīva darba vieta;

- pēc trīs likumīgi nostrādātiem darba gadiem un ievērojot prioritāti, kas piešķirama Kopienas dalībvalstu darba ņēmējiem, ir tiesības šajā dalībvalstī pieņemt darba piedāvājumu līdzīgam darbam pie cita darba devēja pēc paša izvēles, ja šis piedāvājums izteikts normālos apstākļos un reģistrēts šis dalībvalsts nodarbinātības dienestos;

- pēc četriem likumīgi nostrādātiem darba gadiem šajā dalībvalstī ir brīva pieeja jebkuram atalgotam darbam pēc paša izvēles.

2. Ikgadējos atvaļinājumus un prombūtni sakarā ar grūtniecību un dzemdībām, nelaimes gadījumu darbā vai islaicīgu slimību pielīdzina likumīgai nodarbinātībai. Bezdarba periodi, ko paredzētajā kārtībā konstatējušas kompetentās iestādes, un darba kavējumi ilgstošas slimības dēļ, ko neieskaita likumīgas nodarbinātības laikā, neskar tiesības, kas iegūtas iepriekšējā nodarbinātības periodā.”

⁴ Saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 7. pantu:

“Dalībvalstī likumīgi nodarbināta darba ņēmēja, kas ir Turcijas pilsonis, ģimenes locekļiem, kuri saņēmuši atļauju viņam pievienoties:

- ir tiesības, ar nosacījumu, ka darbaņēmējiem no Kopienas dalībvalstīm tiek dota priekšroka, pieņemt jebkuru darba piedāvājumu, ja vien tie šajā valstī likumīgi ir nodzīvojuši vismaz trīs gadus;

- ir brīva pieeja jebkurai atalgotam darbam pēc to izvēles, ja vien tie šajā valstī likumīgi ir nodzīvojuši vismaz piecus gadus.

Darbaņēmēja, kas ir Turcijas pilsonis, bērni, kuri uzņemošajā valstī ieguvuši arodizglītību, neatkarīgi no viņu uzturēšanās ilguma šajā dalībvalstī, ar noteikumu, ka viens no vecākiem šajā dalībvalstī ir likumīgi nostrādājis vismaz trīs gadus, var pieņemt jebkuru darba piedāvājumu.”

5 Saskaņā ar tā paša lēmuma 14. panta 1. punktu:

“Šīs sadaļas noteikumi ir piemērojami, ievērojot ierobežojumus, kas pamatoti ar sabiedriskās kārtības, sabiedrības drošības un veselības aizsardzības apsvērumiem.”

Ženēvas konvencija

- 6 Konvencija par bēgļa statusu, kas parakstīta 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954)), stājās spēkā 1954. gada 22. aprīlī. Šīs konvencijas versija, kas ir piemērojama pamata prāvā, izriet no Protokola par bēgļa statusu, kurš pieņemts 1967. gada 31. janvārī Ņujorkā un stājies spēkā 1967. gada 4. oktobrī (turpmāk tekstā — “Ženēvas konvencija”).

- 7 Saskaņā ar Ženēvas konvencijas 1. panta A daļas 2. punktu termins “bēglis” ir attiecināms uz jebkuru personu, kas “sakarā ar labi pamatotām bailēm no vajāšanas pēc rases, reliģijas, tautības, piederības īpašai sociālai grupai pazīmēm vai politiskās pārliecības dēļ atrodas ārpus savas pilsonības valsts un nespēj vai sakarā ar šādām bailēm nevēlas izmantot šīs valsts aizsardzību; personu, kam nav pilsonības un kas, atrodoties ārpus savas iepriekšējās mītnes zemes, šādu notikumu rezultātā nespēj vai šādu bailu dēļ nevēlas tajā atgriezties”.

- 8 Saskaņā ar Ženēvas konvencijas 5. pantu nekas šajā Konvencijā “nedrīkst traucēt jebkādu tiesību un priekšrocību izmantošanu, ko dalībvalstis piešķirušas bēgļiem neatkarīgi no šīs Konvencijas”.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 9 Ibrahims Altuns, kas ir prasītājs pamata prāvā, ir dzimis 1985. gada 1. janvārī un ir Ali Altuna [*Ali Altun*] dēls. Pēdējais minētais, kas arī ir Turcijas pilsonis, ieradās Vācijā

1996. gada 27. martā kā patvēruma meklētājs. Ar 1996. gada 19. aprīļa lēmumu *Bundesamt für die Anerkennung ausländischer Flüchtlinge* (Federālais ārvalstu bēgļu atzīšanas birojs) viņam atzina šo statusu. Šajā sakarā 1996. gada 23. maijā Ali Altuns saņēma beztermiņa atļauju uzturēties Vācijā.

- 10 Pēc vairākām dzīvesvietas maiņām Ali Altuns no 2000. gada 1. janvāra iekārtojās uz dzīvi Bēblingenā.
- 11 1999. gada jūlijā Ali Altuns uzsāka savu profesionālo darbību kādā Štutgartes pagaidu darba aģentūrā. No 2000. gada 1. aprīļa viņš strādāja kādā pārtikas ražošanas uzņēmumā līdz brīdim, kad 2002. gada 1. jūnijā šis uzņēmums sevi atzina par maksātnespējīgu. Ali Altuns tika aicināts pieteikties par bezdarbnieku *Arbeitsamt* (Nodarbinātības dienests), un viņa darba līgums oficiāli tika izbeigts 2002. gada 31. jūlijā. No 2002. gada 1. jūnija līdz 2003. gada 26. maijam viņš saņēma bezdarbnieka pabalstus.
- 12 1999. gada jūnijā Ali Altuns uzsāka savas ģimenes — sievas, dēla un meitu — apvienošanos. Saņēmis vīzu, ko izsniegusi Vācijas Federatīvās Republikas kompetentā pārstāvniecība ārvalstīs, Ibrahims Altuns 1999. gada 30. novembrī ieradās Vācijā un apmetās uz dzīvi pie sava tēva. 1999. gada 9. decembrī viņš saņēma uzturēšanās atļauju, kas derīga līdz 2000. gada 31. decembrim. Šī atļauja tika pagarināta līdz 2002. gada 31. decembrim, bet pēc tam — līdz 2003. gada 8. decembrim.
- 13 2002. gada 26. septembrī Ibrahims Altuns pieteicās *Arbeitsamt* par bezdarbnieku. 2003. gada 1. septembrī viņš sāka gados jauniem bezdarbniekiem paredzētas mācības, kuras pameta 2004. gada 2. aprīlī.

- 14 2003. gada 28. aprīlī Ibrahims Altuns tika aizturēts par sešpadsmit gadus vecas meitenes izvarošanas mēģinājumu un viņam tika noteikts iepriekšējs apcietinājums līdz 2003. gada 27. maijam. Ar 2003. gada 16. septembra nolēmumu Bēblingenas Pirmās instances tiesa [*Amtsgericht Böblingen*] viņam piesprieda vienu gadu un trīs mēnešus ilgu cietumsodu nosacīti.
- 15 2003. gada 20. novembrī viņš no jauna lūdza pagarināt viņa uzturēšanās atļauju, bet šis lūgums tika noraidīts ar *Stadt Böblingen* 2004. gada 20. aprīļa lēmumu. Pēdējā minētā turklāt viņam pieprasīja atstāt Vācijas Federatīvās Republikas teritoriju trīs mēnešu laikā pēc šī lēmuma paziņošanas, piedraudot viņu nosūtīt atpakaļ uz Turciju, ja viņš neizpildīs šo rīkojumu.
- 16 *Stadt Böblingen* apgalvoja, ka Ibrahima Altuna izdarītais pārkāpums bija smags un saskaņā ar valsts tiesībām tas bija pamats, lai noraidītu lūgumu pagarināt uzturēšanās atļauju. Turklāt viņš nevarēja izmantot tiesības, kas paredzētas Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajā daļā.
- 17 Tā kā arī pats iebildums, ko prasītājs pamata prāvā bija izvirzījis pret minēto noraidošo lēmumu, tika noraidīts, viņš iesniedza prasību *Verwaltungsgericht Stuttgart* [Štutgartes Administratīvā tiesa], norādot, ka viņa uzturēšanās tiesības bija jānovērtē ne tikai atbilstoši valsts tiesībām, bet arī pamatojoties uz Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmo daļu.
- 18 Uzskatot, ka šajos apstākļos strīda risinājumam ir vajadzīga Kopienų tiesību interpretācija, *Verwaltungsgericht Stuttgart* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

- “1) Vai [...] Lēmuma Nr. 1/80 7. panta [pirmajā daļā] paredzēto tiesību iegūšanai vajadzīgs, lai “persona, kura lūdz apvienošanos” un pie kuras ģimenes loceklis likumīgi ir dzīvojis trīs gadus, visa šī laikposma gaitā būtu atbildusi Lēmuma Nr. 1/80 7. panta [pirmajā daļā] paredzētajiem nosacījumiem?

- 2) Vai, lai ģimenes loceklis iegūtu [...] Lēmuma Nr. 1/80 7. panta [pirmajā daļā] garantētās tiesības, pietiek ar to, ka “persona, kura lūdz apvienošanos,” noteiktajā laikposmā divus gadus un sešus mēnešus ir bijusi nodarbināta pie dažādiem darba devējiem un pēdējos sešus mēnešus ir bijusi piespiedu bezdarbnieka statusā un turklāt paliek šajā statusā vēl ilgāku laika posmu?

- 3) Vai uz [...] Lēmuma Nr. 1/80 7. panta [pirmo daļu] var atsaukties arī persona, kas saņēmusi atļauju uzturēties kā tāda Turcijas pilsoņa ģimenes loceklis, kuram tiesības uzturēties attiecīgajā dalībvalstī un līdz ar to arī pieeja tās legālajam darba tirgum ir piešķirtas vienīgi saistībā ar politiskā patvēruma piešķiršanu, pamatojoties uz politisko vajāšanu Turcijā?

- 4) Vai gadījumā, ja uz trešo jautājumu jāatbild apstiprinoši, ģimenes loceklis var atsaukties uz [...] Lēmuma Nr. 1/80 7. panta [pirmo daļu] arī tad, ja “personai, kura lūdz apvienošanos” (šajā gadījumā — tēvam), politiskais patvērums un no tā izrietošās uzturēšanās tiesības un pieeja legālajam [darba] tirgum piešķirtas, pamatojoties uz nepatiesu informāciju?

- 5) Vai gadījumā, ja uz ceturto jautājumu ir jāatbild noraidoši, pirms atteikuma ģimenes locekļiem piešķirt [...] Lēmuma Nr. 1/80 7. panta [pirmajā daļā] garantētās tiesības ir oficiāli jāatceļ vai jāatsauc “personai, kura lūdz apvienošanos” (šajā gadījumā — tēvam), piešķirtās tiesības?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

- 19 Uzdotot pirmo un otro jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Turcijas izcelsmes darba ņēmēja bērnam var būt tiesības, kas garantētas Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmās daļas pirmajā ievilkumā, ja trīs gadu laika posmā, kurā šis bērns ir dzīvojis ar šo darba ņēmēju, pēdējais minētais divarpus gadus ir strādājis algotu darbu un tikai pēc tam sešus mēnešus bijis bezdarbnieka statusā.
- 20 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajai daļai dalībvalstīs ir tieša iedarbība, līdz ar to nosacījumiem atbilstošie Turcijas pilsoņi var tieši atsaukties uz tiesībām, kuras šī norma tiem piešķir (1997. gada 17. aprīļa spriedums lietā *C-351/95 Kadıman*, *Recueil*, I-2133. lpp., 28. punkts, un 2007. gada 18. jūlija spriedums lietā *C-325/05 Derin*, *Krājums*, I-6495. lpp., 47. punkts).
- 21 Tiesa ir arī atzinusi, ka tiesības, ko Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmā daļa piešķir Turcijas izcelsmes darba ņēmēja bērnam attiecībā uz darbu minētajā dalībvalstī, obligāti paredz no tām izrietošu attiecīgās personas uzturēšanās tiesību esamību, jo

pretējā gadījumā tiesības uz pieeju darba tirgum un faktiski algota darba veikšanu zaudētu jebkādu iedarbību (skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Derin*, 47. punkts).

- 22 Kā izriet no Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmās daļas pirmā ievilkuma formulējuma, Turcijas izcelsmes darba ņēmēja bērnam piešķirtās tiesības pieņemt jebkuru darba piedāvājumu uzņemošajā dalībvalstī ir pakļautas diviem nosacījumiem, saskaņā ar kuriem šim darba ņēmējam ir jābūt likumīgi nodarbinātam šajā valstī un bērnam tajā likumīgi ir jābūt nodzīvojušam vismaz trīs gadus. Jāprecizē, ka pirmais nosacījums neparedz jēdzienu "likumīgs darbs", kas ir iekļauts Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā, bet ir saistīts tikai ar jēdzienu "likumīga nodarbinātība".
- 23 Runājot par Turcijas izcelsmes darba ņēmēja likumīgu nodarbinātību, Tiesa, interpretējot Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu, ir lēmusi, ka šis jēdziens apzīmē visus darba ņēmējus, kuri izpilda uzņemošās dalībvalsts normatīvo aktu prasības un kuriem tādējādi ir tiesības veikt profesionālu darbību tās teritorijā (1998. gada 26. novembra spriedums lietā *C-1/97 Birden, Recueil*, I-7747. lpp., 51. punkts, kā arī 2008. gada 24. janvāra spriedums lietā *C-294/06 Payir u.c.*, Krājums, I-203. lpp., 29. punkts).
- 24 Turklāt, neņemot vērā darba tiesisko attiecību pārtraukumu, laikposmā, kas Turcijas darba ņēmējam ir saprātīgi nepieciešams cita atalgota darba atrašanai, viņš joprojām pieder uzņemošās dalībvalsts legālajam darba tirgum Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkta nozīmē neatkarīgi no tā, kas bijis par iemeslu tam, ka attiecīgā persona nebija nodarbināta uzņemošās dalībvalsts darba tirgū, tiktāl, ciktāl šai prombūtnei bija pagaidu raksturs (2005. gada 7. jūlija spriedums lietā *C-383/03 Dogan*, Krājums, I-6237. lpp., 19. un 20. punkts).

- 25 Turcijas izcelsmes darba ņēmējs ir izslēgts no legālā darba tirgus tikai tad, ja, objektīvi vērtējot, viņam vairs nav nekādu izredžu no jauna iesaistīties darba tirgū vai viņš ir pārsniedzis saprātīgu termiņu jauna darba atrašanai pēc īslaicīgas atrašanās bezdarbnieka statusā (šajā sakarā skat. 2000. gada 10. februāra spriedumu lietā C-340/97 *Nazli, Recueil*, I-957. lpp., 44. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Dogan*, 23. punkts).
- 26 Piespiedu bezdarba situācija vien, kādā Ali Altuns atradās pēc tam, kad tika paziņots par uzņēmuma, kurā viņš strādāja, maksātnespēju, nevar būt šķērslis, lai viņš joprojām piederētu uzņemošās dalībvalsts legālajam darba tirgum.
- 27 Šī sprieduma 23.–25. punktā paustos apsvērumus attiecībā uz jēdzienu “likumīga nodarbinātība” Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkta nozīmē var izmantot, lai interpretētu šī lēmuma 7. panta pirmo daļu.
- 28 Atšķirīga minētā jēdziena interpretācija atkarībā no tā, vai tā ir paredzēta atbilstoši Lēmuma Nr. 1/80 6. pantam vai atbilstoši šī lēmuma 7. pantam, varētu sagraut sistēmu, ko Asociācijas padome ieviesusi, lai progresīvi nostabilizētu Turcijas izcelsmes darba ņēmēju situāciju uzņemošajā dalībvalstī.
- 29 Jāatgādina, ka Lēmums Nr. 1/80 paredz veicināt Turcijas pilsoņu, kas atbilst kādas šī lēmuma normas nosacījumiem un kam tādējādi ir piešķirtas Lēmumā paredzētās tiesības, pakāpenisku integrāciju uzņemošajā dalībvalstī (iepriekš minētais spriedums lietā *Derin*, 53. punkts).

- 30 Attiecībā uz nosacījumu par dzīvesvietu Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmās daļas pirmajā ievilkumā Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes loceklim ir noteikts pienākums dzīvot pie viņa nepārtraukti vismaz trīs gadus.
- 31 Pastāvīgajā judikatūrā šajā sakarā ir paredzēts, ka ģimenes apvienošanās, ar ko bija pamatota Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes locekļa iebrukšana uzņemošās dalībvalsts teritorijā, zināmu laika posmu izpaužas kā faktiskā kopdzīve mājsaimniecībā kopā ar šo darba ņēmēju un ka tā tam ir jābūt vēl jo vairāk tad, ja pati ieinteresētā persona neatbilst nosacījumiem, lai piekļūtu darba tirgum šajā valstī (skat. 2000. gada 16. marta spriedumu lietā *C-329/97 Ergat, Recueil*, I-1487. lpp., 36. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Derin*, 51. punkts).
- 32 No tā izriet, ka visā laika posmā, kas vajadzīgs, lai ģimenes loceklis iegūtu tiesības piekļūt uzņemošās dalībvalsts darba tirgum, darba ņēmējam, ar kuru viņš kopā dzīvo, ir jābūt piederīgam šīs valsts legālajam darba tirgum.
- 33 Abiem šī sprieduma 22. punktā atgādinātajiem nosacījumiem ir jābūt izpildītiem vienlaikus.
- 34 Šāda Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmās daļas interpretācija izriet no šīs normas formulējuma un mērķiem, kā arī no Tiesas judikatūras.

- 35 Tiesa ir precizējusi, ka Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajā daļā paredzētās tiesības ģimenes loceklis var izmantot pēc attiecīga laika posma nodzīvošanas pie uzņemošās dalībvalsts legālajam darba tirgum piederīgā Turcijas izcelsmes darba ņēmēja, pat ja šis darba ņēmējs pēc šī uzturēšanās perioda vairs nav piederīgs šīs dalībvalsts darba tirgum (2004. gada 11. novembra spriedums lietā *C-467/02 Cetinkaya*, Krājums, I-10895. lpp., 32. punkts).
- 36 Apstāklis, ka nosacījums par tiesību piekļūt uzņemošās dalībvalsts darba tirgum rašanos attiecībā uz darba ņēmēju vairs nepastāv pēc tam, kad viņa ģimenes loceklis pats ir ieguvis šīs tiesības, līdz ar to nevar to atspēkot.
- 37 Jāsecina, ka, lai saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmo daļu Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes loceklis iegūtu tiesības piekļūt darba tirgum uzņemošajā dalībvalstī, nosacījumam par Turcijas izcelsmes darba ņēmēja piederību legālajam darba tirgum ir jābūt izpildītam vismaz trīs gadu kopszīves laikā.
- 38 Iesniedzējtiesa norāda, ka prasītājs pamata prāvā ir dzīvojis kopā ar savu tēvu vairāk nekā trīs gadus, proti, no 1999. gada 30. novembra, kad viņš ieradās Vācijā, līdz 2004. gada 20. aprīlim, kad tika pieņemts lēmums, ar kuru viņam tika atteikts pagarināt viņa uzturēšanās atļauju. Tāpat arī valsts tiesa norāda, ka līdz 2004. gada 20. aprīlim Ali Altuns veica profesionālo darbību divarpus gadu garumā un pēc tam, sākot no 2002. gada jūnija, kļuva par bezdarbnieku piespiedu kārtā.

39 Līdz ar to Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmās daļas pirmajā ievilkumā paredzētie nosacījumi, kas attiecas uz Turcijas izcelsmes darba ņēmēja piederību uzņemošās dalībvalsts legālajam darba tirgum un uz viņa ģimenes locekļa likumīgas uzturēšanās periodu šajā dalībvalstī, šajā gadījumā ir izpildīti.

40 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild tā, ka Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmās daļas pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka Turcijas izcelsmes darba ņēmēja bērns var izmantot tiesības, kas pastāv saskaņā ar šo tiesību normu, ja trīs šī bērna un darba ņēmēja kopdzīves gadu laikā šis darba ņēmējs divarpus gadus ir veicis profesionālo darbību un tikai pēc tam nākamos sešus mēnešus atradies bezdarbnieka statusā.

Par trešo jautājumu

41 Uzdotot šo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tas, ka Turcijas izcelsmes darba ņēmējs ir ieguvis tiesības uzturēties kādā dalībvalstī un līdz ar to tiesības kā politiskajam bēglim piekļūt šis valsts darba tirgum, rada šķērsli tam, lai viņa ģimenes loceklis varētu izmantot tiesības, kas ir paredzētas saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmo daļu.

42 No iedibinātās judikatūras izriet, ka to tiesību izmantošana, kas Turcijas pilsoņiem ir saskaņā ar Lēmumu Nr. 1/80, nav pakļauta nevienam nosacījumam, kas attiecas uz iemeslu, kura dēļ tiesības iebrukt un uzturēties viņiem sākotnēji tika piešķirtas uzņemošajā dalībvalstī (šajā sakarā saistībā ar Lēmuma Nr. 1/80 6. pantu skat.

1992. gada 16. decembra spriedumu lietā *C-237/91 Kus, Recueil*, I-6781. lpp., 21. un 22. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Payir u.c.*, 40. punkts; saistībā ar tā paša lēmuma 7. pantu — 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā *C-355/93 Eroglu, Recueil*, I-5113. lpp., 22. punkts).

43 Tādējādi Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmā daļa Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes tiesību pieklūt uzņemošās dalībvalsts darba tirgum un līdz ar to tiesību uzturēties šajā dalībvalstī atzīšanu nepadara atkarīgu no apstākļiem, kuros pēdējais minētais ir ieguvis iebraukšanas un uzturēšanās tiesības.

44 Iesniedzējtiesa uzskata, ka bēgļiem pietiekamu aizsardzību sniedz tiesības, kas viņiem ir piešķirtas ar Ženēvas konvenciju, un ka nav vajadzības viņus iekļaut ar viņu izcelsmes valsti noslēgta Asociācijas līguma piemērošanas jomā. Šāda “dubulta priekšrocība”, šķiet, būtu ne visai atbilstoša.

45 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka Ženēvas konvencijas 5. pantā ir noteikts, ka neviena no tās normām neapdraud citas tiesības un priekšrocības, kas neatkarīgi no šīs konvencijas ir piešķirtas bēgļiem.

46 Lēmums Nr. 1/80 Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes locekļiem piešķir tiesības, uz kurām viņi nevar atsaukties atbilstoši Ženēvas konvencijai.

47 Kaut arī Lēmuma Nr. 1/80 7. pantā ir paredzētas Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes locekļu tiesības pieņemt darba piedāvājumus uzņemošajā dalībvalstī, ja ir

izpildīti daži nosacījumi, kas ir saistīti īpaši ar viņu uzturēšanās ilgumu šajā valstī, Ženēvas konvencija politiskā bēgļa ģimenes locekļiem nepiešķir nekādas šāda veida tiesības.

- 48 Lēmums Nr. 1/80, protams, neiejaucas dalībvalstu kompetencē reglamentēt Turcijas pilsoņu ieceļošanu to teritorijā un viņu pirmā darba nosacījumus (skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Payir* u.c., 36. punkts).
- 49 Tomēr atteikums piemērot Lēmumu Nr. 1/80 politiskā bēgļa statusa dēļ, kas Ali Altunam bija brīdī, kad viņam tika piešķirta atļauja iebraukt un uzturēties Vācijā, liktu apšaubīt tiesības, kas viņam pašam un viņa ģimenes locekļiem izriet no šī lēmuma.
- 50 Līdz ar to uz trešo jautājumu ir jāatbild tā — tas, ka Turcijas izcelsmes darba ņēmējs ir ieguvis tiesības uzturēties dalībvalstī un līdz ar to tiesības kā politiskajam bēglim piekļūt šīs valsts darba tirgum, nav šķērslis, lai kāds viņa ģimenes loceklis varētu izmantot tiesības, kas paredzētas atbilstoši Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajai daļai.

Par ceturto un piekto jautājumu

- 51 Uzdodot ceturto un piekto jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai un attiecīgā gadījumā kādos apstākļos tiesības, kas Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes loceklim izriet no Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmo daļas, var tikt apšaubītas, ja šis darba ņēmējs politiskā bēgļa statusu ir ieguvis, pamatojoties uz nepatiesu informāciju.

- 52 Iesniedzējtiesa apgalvo, ka tās šaubas šajā jautājumā rada tas, ka visas norādes ļauj pierādīt, ka informācija, ko Ali Altuns sniedzis, iesniedzot lūgumu piešķirt patvērumu, nevar atbilst patiesībai.
- 53 Saskaņā ar Tiesas judikatūru Turcijas pilsoņa likumīgs darbs uzņemošajā dalībvalstī nozīmē stabilu, nevis pagaidu stāvokli minētās dalībvalsts darba tirgū un šajā sakarā ir saistīts ar neapstrīdētām uzturēšanās tiesībām (1990. gada 20. septembra spriedums lietā *C-192/89 Sevince, Recueil*, I-3461. lpp., 30. punkts, un 2006. gada 26. oktobra spriedums lietā *C-4/05 Güzeli, Krājums*, I-10279. lpp., 38. punkts).
- 54 Tiesa šajā kontekstā ir atzinusi, ka Turcijas pilsoņa nodarbinātības periodi, kas nostrādāti atbilstoši uzturēšanās atļaujai, kura viņam tika izsniegta, tikai ņemot vērā viņa krāpniecisko rīcību, par kuru viņam ir piespriests sods, nav pamatoti ar stabilu stāvokli un ir jāuzskata par tādiem, kas ir bijuši tikai pagaidu periodi, jo attiecīgajos laika posmos ieinteresētā persona nebija likumīgi izmantojusi uzturēšanās tiesības (skat. it īpaši 1997. gada 5. jūnija spriedumu lietā *C-285/95 Kol, Recueil*, I-3069. lpp., 27. punkts, un 2000. gada 11. maija spriedumu lietā *C-37/98 Savas, Recueil*, I-2927. lpp., 61. punkts).
- 55 Tas, ka Turcijas pilsonis strādā kādu darbu, jo viņam ir uzturēšanās atļauja, kas izdota pēc krāpnieciskas rīcības īstenošanas, par kuru ir piespriests sods, nevar viņam radīt tiesības vai pamatot viņa tiesisko paļāvību (iepriekš minētais spriedums lietā *Kol*, 28. punkts).
- 56 Turklāt, ņemot vērā saikni, kāda pastāv starp tiesībām, kas Turcijas izcelsmes darba ņēmējam ir atbilstoši Lēmumam Nr. 1/80, un tiesībām, uz kurām viņa ģimenes locekļi,

kas drīkst viņam pievienoties, var atsaukties, pamatojoties uz šī lēmuma 7. pantu, šāda šī darba ņēmēja krāpnieciska rīcība var radīt juridiskas sekas viņa ģimenes locekļiem.

- 57 Šīs sekas tomēr ir jānovērtē, ņemot vērā datumu, kurā uzņemošās dalībvalsts iestādes pieņēma lēmumu par uzturēšanās atļaujas atsaukšanu minētajam darba ņēmējam.
- 58 Ja datumā, kad Turcijas izcelsmes darba ņēmēja uzturēšanās atļauja ir atsaukta, viņa ģimenes locekļu tiesības vēl nav iegūtas, jo nosacījums par faktiskas kopdzīves ar darba ņēmēju periodu, kas ir paredzēts Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajā daļā, vēl nav izpildīts, dalībvalstīm ir tiesības šī darba ņēmēja krāpnieciskas rīcības rezultātā rīkoties tādā veidā, kas ietekmē viņa ģimenes locekļus.
- 59 Savukārt, ja pēdējie minētie ir ieguvuši atbilstošas tiesības piekļūt darba tirgum uzņemošajā dalībvalstī un līdz ar to tiesības uzturēties tajā, šīs tiesības vairs nevar apšaubīt pārkāpumu dēļ, kas pagātnē ietekmējuši minētā darba ņēmēja uzturēšanās tiesības.
- 60 Jebkurš cits risinājums būtu pretrunā tiesiskās drošības principam, kas, kā izriet no pastāvīgās judikatūras, īpaši pieprasa, lai noteikumi būtu skaidri, precīzi un to sekas būtu paredzamas sevišķi tad, ja tie var radīt negatīvas sekas personām (šajā sakarā skat. 1996. gada 13. februāra spriedumu lietā *C-143/93 Van Es Douane Agenten, Recueil*, I-431. lpp., 27. punkts, un 2008. gada 18. novembra spriedumu lietā *C-158/07 Förster*, Krājums, I-8507. lpp., 67. punkts).

- 61 Tiesības piekļūt darba tirgum, kas ir piešķirtas Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes locekļiem atbilstoši Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajai daļai, zaudētu jebkādu jēgu, ja kompetentām valsts iestādēm būtu iespēja precīzi izteikto tiesību, kas iebraucējam no Turcijas tieši piešķirtas ar minēto lēmumu, piemērošanu pakļaut nosacījumiem vai kādā veidā ierobežot (iepriekš minētais spriedums lietā *Ergat*, 41. punkts, un 2008. gada 25. septembra spriedums lietā *C-453/07 Er, Krājums*, I-7299. lpp., 27. punkts).
- 62 Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajā daļā noteiktās Turcijas izcelsmes darba ņēmēja ģimenes locekļu, kuri atbilst minētajā daļā norādītajiem nosacījumiem, tiesības var ierobežot tikai divos gadījumos, tas ir — vai nu gadījumā, ja iebraucēja no Turcijas klātbūtne uzņemošās dalībvalsts teritorijā viņa personīgas rīcības dēļ rada patiesu un smagu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai veselībai minētā lēmuma 14. panta 1. punkta izpratnē, vai arī ja attiecīgā persona uz ilgāku laiku un bez pamatota iemesla ir atstājusi šīs valsts teritoriju (skat. it īpaši iepriekš minētos spriedumus lietā *Cetinkaya*, 36. un 38. punkts, kā arī lietā *Er*, 30. punkts).
- 63 Iepriekšējā punktā izklāstīto ierobežojumu izsmeļošais raksturs būtu apšaubīts, ja valsts iestādes būtu spējīgas pakļaut nosacījumiem, ierobežot vai atņemt atbilstošās tiesības, ko ieguvuši migrējoša darba ņēmēja ģimenes locekļi, atkārtoti pārbaudot vai no jauna novērtējot apstākļus, kādos šim darba ņēmējam tika piešķirtas iebraukšanas un uzturēšanās tiesības.
- 64 Līdz ar to uz ceturto un piekto jautājumu ir jāatbild tā, ka Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja Turcijas izcelsmes darba ņēmējs politiskā bēgļa statusu ir ieguvis, pamatojoties uz nepareizu informāciju, tiesības, ko viņa ģimenes loceklim piešķir šī norma, nevar tikt apšaubītas, ja dienā, kad tika atsaukta šim darba ņēmējam izdotā uzturēšanās atļauja, šis ģimenes loceklis atbilst minētajā normā paredzētajiem nosacījumiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

65 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **1980. gada 19. septembra Lēmuma Nr. 1/80 par asociācijas izveidi, ko pieņēmusi Asociācijas padome, kura nodibināta ar nolīgumu, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju, 7. panta pirmās daļas pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka Turcijas izcelsmes darba ņēmēja bērns var izmantot tiesības saskaņā ar šo tiesību normu, ja trīs šī bērna un šī darba ņēmēja kopdzīves gadu laikā šis darba ņēmējs divarpus gadus ir veicis profesionālo darbību un tikai pēc tam nākamās sešus mēnešus bijis bezdarbnieka statusā;**

- 2) **tas, ka Turcijas izcelsmes darba ņēmējs ir ieguvis tiesības uzturēties kādā dalībvalstī un līdz ar to tiesības kā politiskajam bēglim piekļūt šīs valsts darba tirgum, nav šķērslis, lai kāds viņa ģimenes loceklis varētu izmantot tiesības, kas paredzētas atbilstoši Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajai daļai;**

- 3) Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja Turcijas izcelsmes darba ņēmējs politiskā bēgļa statusu ir ieguvis, pamatojoties uz nepareizu informāciju, tiesības, ko viņa ģimenes loceklim piešķir šī norma, nevar tikt apšaubītas, ja dienā, kad tika atsaukta šim darba ņēmējam izdotā uzturēšanās atļauja, šis ģimenes loceklis atbilst minētajā normā paredzētajiem nosacījumiem.

[Paraksti]